Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 7 april 2016*

”Begäran om förhandsavgörande — Tullunion och gemensamma tulltaxan — Tullkodex för gemenskapen — Tullförmåner — Förordning (EEG) nr 2454/93 — Artikel 74.1 — Produkter med ursprung i ett förmånsland — Transport — Partier av oraffinerad palmkärnolja som utgörs av en blandning av oljor från flera länder som omfattas av samma tullförmåner”

I mål C-294/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Finanzgericht Hamburg (Finansdomstolen i Hamburg, Tyskland), genom beslut av den 8 maj 2014, som inkom till domstolen den 16 juni 2014, i målet

ADM Hamburg AG

mot

Hauptzollamt Hamburg-Stadt,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden på tredje avdelningen, tillika tillförordnad ordförande på fjärde avdelningen L. Bay Larsen (referent), samt domarna J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal och K. Jürimäe,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: handläggaren V. Tourrès,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 11 juni 2015,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— ADM Hamburg AG, genom H.-J. Prieß och R. Stein, Rechtsanwälte,

— Hauptzollamt Hamburg-Stadt, genom J. Thaler, i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom L. Groenfeldt och B.-R. Killmann, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 10 september 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 74 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 253, s. 74; svensk specialutgåva, område 2, volym 307, s. 1), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EU) nr 1063/2010 av den 18 november 2010 (EUT L 307, s. 1) (nedan kallad förordning nr 2454/93).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan ADM Hamburg AG (nedan kallat ADM Hamburg) och Hauptzollamt Hamburg-Stadt (huvudtullkontor i staden Hamburg, nedan kallat Hauptzollamt), angående lagligheten av ett tulltaxeringsbeslut avseende fastställandet av importtull för ett antal partier oraffinerad palmkärnolja.

Tillämpliga bestämmelser

Förordning nr 2454/93

3 I artikel 72 i förordning nr 2454/93 föreskrivs följande:

”Följande produkter ska anses ha ursprung i ett förmånsland:

a) Produkter som helt framställts i det landet enligt artikel 75.

b) Produkter som framställts i det landet och som innehåller material som inte helt framställts där, förutsatt att dessa material har genomgått tillräcklig behandling eller bearbetning enligt artikel 76.”

4 I artikel 74.1 och 74.2 i den förordningen föreskrivs följande:

”1. De produkter som deklareras för övergång till fri omsättning i Europeiska unionen ska vara samma produkter som de som exporterats från det förmånsland där de anses ha ursprung. De får inte ha ändrats eller omvandlats på något sätt eller blivit föremål för andra åtgärder än sådana för att bevara dem i gott skick, innan de deklareras för övergång till fri omsättning. Lagring av produkter eller sändningar och uppdelning av sändningar får äga rum, om det sker på exportörens eller en senare varuinnehavares ansvar och produkterna kvarstår under tullövervakning i transitlandet eller transitländerna.

2. Reglerna i punkt 1 ska anses vara uppfyllda såvida tullmyndigheterna inte har skäl att tro motsatsen, i vilket fall de kan begära att deklaranten uppvisar intyg på efterlevnad, vilka kan vara av alla slag, däribland transportavtalsdokument som konossement eller faktabevis eller konkret bevisning grundad på märkning eller numrering av kollin eller bevisning som rör själva varorna.”

5 Artikel 97.1 och 97.2 i denna förordning har följande lydelse:

”1 Ursprungscertifikat ’formulär A’, vars förlaga anges i bilaga 17, ska utfärdas efter skriftlig ansökan från exportören eller dennes befullmäktigade ombud, åtföljt av alla tillämpliga styrkande handlingar som visar att de produkter som ska exporteras uppfyller kraven för utfärdande av ett ursprungscertifikat ’formulär A’.

2. Certifikatet ska ställas till exportörens förfogande så snart exporten ägt rum eller säkerställts. Ett ursprungscertifikat ’formulär A’ får dock undantagsvis utfärdas efter exporten av de produkter det avser, om

a) det inte utfärdades vid tidpunkten för exporten på grund av fel, förbiseende eller särskilda omständigheter, eller

b) det på ett för behöriga statliga myndigheter tillfredsställande sätt visas att ett ursprungscertifikat ’formulär A’ utfärdades men av tekniska skäl inte godtogs vid importen.”

6 Artikel 97n.1 i förordningen har följande lydelse:

”Ursprungscertifikat ’formulär A’ eller fakturadeklarationer ska uppvisas för importmedlemsstaternas tullmyndigheter i enlighet med de förfaranden som gäller tulldeklarationer.”

Förordning (EG) nr 732/2008

7 Skälen 6 och 9 i rådets förordning (EG) nr 732/2008 av den 22 juli 2008 om tillämpning av Allmänna preferenssystemet under perioden den 1 januari 2009–31 december 2011 samt om ändring av förordningarna (EG) nr 552/97 och (EG) nr 1933/2006 och av kommissionens förordningar (EG) nr 1100/2006 och (EG) nr 964/2007 (EUT L 211, s.1), har följande lydelse:

”(6) Den allmänna ordningen bör omfatta alla förmånsländer som inte har klassificerats som höginkomstländer av Världsbanken och som inte har en tillräckligt diversifierad export.

...

(9) Dessa tullförmåner bör vara avsedda att främja ytterligare ekonomisk tillväxt och därmed bidra positivt till en hållbar utveckling. Denna ordning bör därför innebära att förmånsländerna befrias från värdetullar och specifika tullar, om de inte kombineras med en värdetull.”

8 I artikel 5.1 och 5.2 i den förordningen anges följande:

”1. Tullförmånerna ska tillämpas på import av produkter som omfattas av en ordning som gäller för det förmånsland där produkterna har sitt ursprung.

2. Vid tillämpningen av de ordningar som anges i artikel 1.2 ska de ursprungsregler om definitionen av begreppet ursprungsprodukter och de därmed sammanhängande förfarandena och metoderna för administrativt samarbete som fastställs i förordning (EEG) nr 2454/93 gälla.”

Förordning nr 1063/2010

9 Förordning nr 1063/2010 innebar ändring av de bestämmelser i förordning nr 2454/93 som är av betydelse för detta mål.

10 I skälen 3 och 16 i förordning nr 1063/2010 anges följande:

”(3) I samband med utvecklingsagendan från Doha har det erkänts att utvecklingsländerna behöver integreras bättre i världsekonomin, särskilt genom att få ett förbättrat tillträde till de utvecklade ländernas marknader.

För detta ändamål bör reglerna om förmånsursprung förenklas och, i tillämpliga fall, bli mindre stränga, så att produkter med ursprung i förmånsländer faktiskt kan åtnjuta de beviljade förmånerna.

...

(16) ...

Enligt de nuvarande reglerna krävs bevisning för direkt transport till Europeiska unionen, vilken ofta är svår att uppbringa. Därför händer det att vissa varor som åtföljs av ett giltigt ursprungsintyg inte beviljas någon tullförmån. Följaktligen bör det införas en ny, enklare och mera flexibel regel som inriktas på syftet att varor som anmäls till tullen i samband med en deklaration för övergång till fri omsättning i Europeiska unionen ska vara desamma som lämnat förmånsexportlandet och att varorna inte har ändrats eller omvandlats på något sätt under transporten."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

11 Den 11 augusti 2011 importerade ADM Hamburg ett antal partier oraffinerad palmkärnolja från Colombia, Costa Rica, Ecuador och Panama till Tyskland för övergång till fri omsättning i Europeiska unionen. Dessa fyra länder, vilka är utvecklingsländer som omfattas av det allmänna preferenssystemet som inrättats av unionen enligt det allmänna preferenssystem som inrättats genom förordning nr 732/2008 (nedan kallade förmånsländerna), utfärdade ett ursprungsintyg "Formulär A" för respektive parti.

12 Under frakten till unionen lastades palmkärnoljan i olika tankar i ett lastfartyg. Palmkärnolja från tre av de aktuella förmånsländerna lastades och fraktades separat i tre av dessa tankar. I en fjärde tank hade ADM Hamburg blandat olja från olika partier från de fyra i det nationella målet aktuella förmånsländerna.

13 När varan anlände till Tyskland lämnade ADM Hamburg in ursprungsintygen "Formulär A" och begärde att hela lasten av palmkärnolja skulle omfattas av förmånstullar vid import inom ramen för det allmänna preferenssystemet.

14 I beslut av den 8 december 2011 fastställde tullkontoret importtullen utan att bevilja förmånsbehandling av den del av lasten som utgjordes av en blandning av oljor och som lagrades i den fjärde tanken. Denna del av lasten påfördes full tullsats.

15 Efter det att ADM Hamburg utan framgång begärt omprövning av detta beslut överklagade företaget till Finanzgericht Hamburg (Finansdomstolen i Hamburg). I detta överklagande begärde ADM Hamburg att beslutet om fastställande av importtullarna av den 8 december 2011 skulle ogiltigförklaras.

16 Till stöd för sitt överklagande anförde ADM Hamburg att den gemensamma lagringen av oljorna i syfte att frakta dem är ursprungsneutral. Tullkontoret ansåg däremot att en förmånsbehandling enbart kan beviljas om det bevisas att varorna inte har varit föremål för någon förändring, vilket inte är fallet här.

17 Mot denna bakgrund beslutade Finanzgericht Hamburg (Finansdomstolen i Hamburg) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

"Är det materiella villkoret i artikel 74.1 första meningen i förordning nr 2454/93 – enligt vilken de produkter som deklareras för övergång till fri omsättning i Europeiska unionen ska vara samma produkter som de som har exporterats från det förmånsland där de anses ha sitt ursprung – uppfyllt i ett fall som det förevarande, om flera partier oraffinerad palmkärnolja från olika exportländer som omfattas av det allmänna preferenssystemet, där partierna anses ha ursprung, inte varit fysiskt åtskilda vid exporten och vid importen till Europeiska unionen, utan vid exporten fyllts i samma tank på lastfartyget och således importerats till unionen i form av en blandning, under sådana förhållanden att

det kan uteslutas att andra produkter – i synnerhet sådana som inte omfattas av någon förmånsbehandling – tillförts lastfartygets tank under det att produkterna fraktades och fram till dess att de övergår till fri omsättning?”

Prövning av tolkningsfrågan

18 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 74.1 i förordning nr 2454/93 ska tolkas så, att – i ett sådant fall som det som är aktuellt i det nationella målet, där giltiga ursprungsintyg har företetts – partier av oraffinerad palmkärnolja kan tillerkännas förmånsberättigande ursprung, i den mening som avses i det allmänna preferenssystemet som inrättats genom förordning nr 732/2008, även när dessa varor har blandats i en tank på ett fartyg i samband med frakten till unionen, under sådana förhållanden att det kan uteslutas att andra produkter – i synnerhet sådana som inte omfattas av någon förmånsbehandling – har tillförts tanken.

19 I artikel 74.1 första meningen i förordning nr 2454/93 föreskrivs bland annat att de produkter som deklareras för övergång till fri omsättning i unionen ska vara samma produkter som de som exporterats från det förmånsland där de anses ha sitt ursprung. Vidare krävs att dessa produkter inte får ha ändrats eller omvandlats på något sätt eller blivit föremål för andra åtgärder än sådana för att bevara dem i gott skick, innan de deklareras för övergång till fri omsättning.

20 I detta avseende konstaterar domstolen att det av beslutet om hänskjutande framgår att de i det nationella målet aktuella produkterna är fullständigt utbytbara och har samma egenskaper. Blandningen av dessa produkter under frakten påverkar alltså inte deras substans.

21 Det är dessutom utrett att det finns ett giltigt ursprungsintyg för varje enskilt parti av den i det nationella målet aktuella oraffinerade palmkärnoljan. Dessa partier ska följaktligen i princip vara föremål för samma tullbehandling.

22 De framgår dessutom av den hänskjutande domstolens konstateranden att det kan uteslutas att det i lastfartygets fjärde tank har tillförts andra produkter, vilka omfattas av andra tullbestämmelser, i den blandning av oljor från olika partier från vart och ett av de fyra olika förmånsländerna.

23 Den omständigheten, att varor med sådana egenskaper som de i det nationella målet aktuella partierna av oraffinerad palmkärnolja har blandats i en fartygstank i samband med frakten till unionen, innebär inte i sig att dessa produkter inte är samma produkter som de som exporterats från det förmånsland där de anses ha sitt ursprung.

24 För att avgöra huruvida kraven i artikel 74.1 i förordning nr 2454/93 är uppfyllda finns det emellertid anledning att pröva huruvida en blandning av produkter med sådana egenskaper såsom de i det nationella målet aktuella partierna med oraffinerad palmkärnolja, utgör en ändring, en omvandling eller en åtgärd i den mening som avses i nämnda bestämmelse.

25 I detta avseende konstaterar domstolen att det enbart mot bakgrund av en genomläsning av den andra meningen i denna bestämmelse inte med säkerhet går att avgöra innebörden av begreppen ”ändring”, ”omvandling” eller ”åtgärd”.

26 Förordning nr 2454/93 innehåller inte heller någon definition av dessa begrepp.

27 Domstolen erinrar emellertid om att när lydelsen av en unionsbestämmelse är oklar ska det sammanhang i vilket bestämmelsen ingår och de mål som eftersträvas med den beaktas (se dom PPG och SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

28 Såsom generaladvokaten har anfört i punkterna 24 och 25 i sitt förslag till avgörande ingår artikel 74 i kapitel 2 i avdelning IV i del 1 i förordning nr 2454/93, som reglerar förmånsbehandling. Denna bestämmelse utgör närmare bestämt en del av underavsnitt 2 av avsnitt 1, som behandlar definitionen av begreppet ”ursprungsprodukter”, nämligen produkter med ursprung i ett förmånsland.

29 Mot bakgrund av lydelsen och sammanhanget i vilket denna bestämmelse ingår finns det anledning att anse att den i huvudsak har som syfte att bidra till att säkerställa att de produkter som deklarerats för övergång till fri omsättning verkligen är produkter med ursprung i ett förmånsland, och inte i ett tredjeland.

30 En blandning av produkter med ursprung i förmånsländer som sker i samband med frakten och som inte ändrar produkternas substans och inte ger upphov till någon osäkerhet vad gäller deras ursprung, kan under dessa förhållanden inte betraktas som en ändring, en omvandling eller en åtgärd som utgör hinder mot att erkänna produkternas ursprung enligt det system som bland annat inrättas genom artikel 74.1 i förordning nr 2454/93.

31 Det framgår dessutom av skälen 3 och 16 i förordning nr 1063/2010 att reformen av det allmänna preferenssystemet i den förordningen har som ändamål att förenkla reglerna om förmånsursprung och, i tillämpliga fall, göra dem mindre stränga, så att produkter med ursprung i förmånsländer faktiskt kan åtnjuta de beviljade förmånerna.

32 Vad närmare bestämt gäller artikel 74 i förordning nr 2454/93 framgår det av skäl 16 i förordning nr 1063/2010 att den senare förordningen har som syfte att i förordning nr 2454/93 införa en ny, enklare och mer flexibel regel som ersätter den tidigare regeln som kunde medföra att vissa varor som åtföljdes av ett giltigt ursprungsbevis ändå inte beviljades någon förmånsbehandling.

33 I likhet med vad som framgår av skäl 9 i förordning nr 732/2008 är syftet med preferenssystem, såsom det allmänna preferenssystem som inrättas genom den förordningen, att främja ytterligare ekonomisk tillväxt och bidra positivt till en hållbar utveckling.

34 Under dessa förhållanden kan artikel 74.1 i förordning nr 2454/93 inte tolkas så, att ursprunget hos sådana produkter som de som är aktuella i det nationella målet inte kan erkännas enbart på grund av att de har blandats med varandra, varvid denna blandning inte har hindrat behöriga myndigheterna från att försäkra sig om att alla exporterade produkter har ursprung i ett förmånsland.

35 Av det ovan anförda följer att den ställda frågan ska besvaras enligt följande: Artikel 74.1 i förordning nr 2454/93 ska tolkas så, att – i ett sådant fall som det som är aktuellt i det nationella målet, där giltiga ursprungsintyg har företetts – partier av oraffinerad palmkärnolja kan tillerkännas förmånsberättigande ursprung, i den mening som avses i det allmänna preferenssystemet som inrättats genom förordning nr 732/2008, även när dessa varor har blandats i en tank på ett fartyg i samband med frakten till unionen, under sådana förhållanden att det kan uteslutas att andra produkter – i synnerhet sådana som inte omfattas av någon förmånsbehandling – har tillförts tanken.

Rättegångskostnader

36 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artikel 74.1 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EU) nr 1063/2010 av den 18 november 2010, ska tolkas så, att – i ett sådant fall som det som är aktuellt i det nationella målet, där giltiga ursprungsintyg har företetts – partier av oraffinerad palmkärnolja kan tillerkännas förmånsberättigande ursprung, i den mening som avses i det allmänna preferenssystemet som inrättats genom rådets förordning (EG) nr 732/2008 av den 22 juli 2008 om tillämpning av Allmänna preferenssystemet under perioden den 1 januari 2009–31 december 2011 samt om ändring av förordningarna (EG) nr 552/97 och (EG) nr 1933/2006 och av kommissionens förordningar (EG) nr 1100/2006 och (EG) nr 964/2007, även när dessa varor har blandats i en tank på ett fartyg i samband med frakten till unionen, under sådana förhållanden att det kan uteslutas att andra produkter – i synnerhet sådana som inte omfattas av någon förmånsbehandling – har tillförts tanken.

Underskrifter